

Handläggare
Sofia Ferrer
Telefon: 08-50822368

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-01-23

Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regeringskansliet har givit en utredare i uppdrag att utreda hur ett aktivitetskrav kan införas för vuxna personer som uppstår försörjningsstöd. Förvaltningen arbetar redan enligt förslagets principer och sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till betänkandets förslag.

Bakgrund

Socialdepartementet har remitterat promemorian *Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egen försörjning och nationell likformighet* till ett antal myndigheter och kommuner, däribland Stockholms stad. Kommunstyrelsen har sänt remissen till nämnden för yttrande.

Ärendet

I april 2022 gav Regeringskansliet en utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur ett tillägg om aktivitetsplikt kunde införas i socialtjänstlagen. Aktivitetsplikten skulle företrädesvis gälla arbetslösa vuxna personer som tar emot försörjningsstöd. I mars 2023, efter regeringsskiftet, ändrades uppdraget. Den största förändringen var att utredaren nu skulle utreda ett *aktivitetskrav* riktat till vuxna personer som tar emot försörjningsstöd. Utredaren skulle inte överväga behovet av ett sådant krav utan skulle utreda *hur*, inte *om*, det kan införas.

I utredningen identifieras skäl för aktivitetskrav, så som att tidigt bryta passivitet hos den som uppstår försörjningsstöd, att stärka

rättssäkerhet och likformighet, att motverka att försörjningsstöd blir en permanent försörjningskälla och att ta tillvara potentiell arbetskraft.

Insatserna inom aktivitetskravet föreslås bestå av:

1. Aktiviteter som syftar till att motivera individen och öka hens förmåga att ta ett arbete, utbildning eller annan insats med samma syfte,
2. Aktiviteter som syftar till att öka språkliga förutsättningar för arbete eller utbildning,
3. Arbetsplatsförlagda aktiviteter inom kommunal förvaltning,
4. Aktiviteter inriktade på att söka arbete

Socialnämnden föreslås vara skyldig att kräva deltagande i aktiviteter inom två månader från det att den enskilde ansöker om försörjningsstöd, för att socialnämnden ska ha möjlighet att utreda individens behov, samverka med Arbetsförmedlingen och tillhandahålla en lämplig aktivitet. Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer eller uteblir från deltagande i aktiviteten kan försörjningsstöd sättas ned eller avslås. Bedömningen av i vilken omfattning den enskilde ska delta i aktiviteter ska utgå från individens förmåga och en individuell plan ska upprättas för den enskilde.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen individ och familjeomsorg och ung fritid. De fackliga organisationerna har möjlighet att ta del av ärendet inför samverkansgrupp den 7 januari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ansvarar för att utreda och bedöma individens arbetsförmåga vid ansökan om försörjningsstöd. När en enskild bedöms ha minst 25% arbetsförmåga ställs krav på att hen omgående skriver in sig hos Arbetsförmedlingen och Jobbtorg, deltar i erbjudna insatser och aktivt söker arbete.

Sedan länge finns tydliga krav kring individens skyldighet att delta i aktiviteter för att närma sig arbetsmarknaden. Enskilda som kan stå till arbetsmarknadens förfogande ska aktivt söka arbete och delta i relevanta insatser. Det är av vikt att de arbetsmarknadsinsatser som erbjuds via kommunen, i Stockholms stad organiserat via Arbetsmarknadsförvaltningen/Jobbtorg, är individanpassade utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Stärkt samordning och individanpassning samt uppföljning kommer att vara av vikt om aktivitetskravet införs, då den enskilde i annat fall kan riskera att hamna ”mellan stolarna”. Förvaltningen ser att en sådan risk

föreligger om en anpassad aktivitet som den enskilde har en rimlig möjlighet att klara inte kan erbjudas.

Förvaltningen anser att det bör finnas en balans mellan individens ansvar och den stödstruktur som erbjuds. Det bör finnas möjlighet för den enskilde i rimlig utsträckning att vara delaktig i val av lämplig insats. Vidare vore det en fördel om ”snabbspår” erbjuds för de individer som är redo att gå direkt till den öppna arbetsmarknaden. Arbetsförmågebedömningar, samarbeten med förenings- och näringslivet, korta yrkesutbildningar och praktikplatser bör vara möjliga delar i aktivitetskravet. Förvaltningen ser även behov av anpassade insatser som stödjer individer med låg arbetsförmåga genom motivationshöjande samtal och språk-utvecklande aktiviteter.

Ett effektivt aktivitetskrav förutsätter att kommunerna och Arbetsförmedlingen arbetar systematiskt och samordnat med tydliga samverkansrutiner och uppföljning av arbetet. För att säkerställa en effektiv och tydlig process bör det finnas en tidsram inom vilken individen kontaktas och en plan upprättas. Planen bör tydligt beskriva vilka insatser som ska genomföras, insatsernas syfte och hur dessa ska följas upp. Socialtjänsten bör samtidigt behålla sin roll i att säkerställa att insatserna motsvarar individens behov och lagstiftningens krav.

Förvaltningen är överlag positiv till att aktivitetskravet införs och ser en möjlighet till stärkt och utökad systematisk samordning och uppföljning.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Yvonne Kokkola
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissunderlag – Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberon, stadsdelsdirektör	2025-01-09
Yvonne Kokkola, avdelningschef	2025-01-08